

Visitapreken i Nesna kirke

Johannes 11,1–5

1 En mann som het Lasarus, var blitt syk. Han var fra Betania, landsbyen der Maria og hennes søster Marta bodde. 2 Det var Maria som salvet Herren med fin salve og tørket føttene hans med håret sitt. Lasarus, som lå syk, var hennes bror. 3 Søstrene sendte bud til Jesus og sa: «Herre, han som du er så glad i, er syk.» 4 Da Jesus fikk høre det, sa han: «Denne sykdommen fører ikke til døden, men er til Guds ære. For ved den skal Guds Sønn bli herliggjort.» 5 Jesus elsket Marta og hennes søster og Lasarus.

Kjære alle sammen!

«Herre, han som du er så glad i, er syk.»

Det er et merkelig budskap. Søstrene til Lasarus sender ikke en bønn. De kommer ikke med noen forklaring. De stiller ingen krav. De sier bare hvordan det er.

Han som du er så glad i, er syk.

Det er som om de stoler på at kjærligheten er nok. De trenger ikke fortelle Jesus hva han skal gjøre. De trenger bare å fortelle ham hvem det gjelder. Og kanskje er det nettopp der evangeliet begynner. Ikke med vår tro på Gud, men med Guds kjærlighet til mennesker.

Gjennom disse visitasdagene har jeg fått møte mye av livet her i Nesna. Jeg har møtt elever og lærere, besøkt sykehjem og mestringssenter, samtalt med kommunens ledelse, reist mellom øyene, møtt frivillige, barn og eldre. Overalt har jeg møtt mennesker som kjenner hverandre, som er knyttet sammen av historie, fellesskap og ansvar. Jeg har også fått se et lokalsamfunn som i generasjoner har vært preget av læring og utdanning, et sted som gjennom mer enn hundre år har tatt imot elever og studenter og gjort kunnskap til en del av sin identitet. Nesna kommune beskriver seg som et sted med sterke tilbud innen skole, oppvekst og fellesskap, og Nesna er fortsatt kjent som et studiested på Helgelandskysten omgitt av hav, fjell og øyer.

Teksten i dag går litt på tvers av det som Nesna er kjent for. Et menneske blir aldri først og fremst definert av hva det kan, hva det presterer eller hvilken rolle det har. Lasarus introduseres ikke gjennom yrke, evner eller posisjon. Han omtales slik: Han er den Jesus elsker. Det er hans dypeste identitet.

Vi lever i en tid hvor mange mennesker bærer på en stille uro for om de strekker til. Mange spør seg om de er gode nok, sterke nok, viktige nok. Da kommer evangeliet med et annet språk. Før du er noe annet, er du et menneske som er sett av Gud. Ikke fordi du har fortjent det. Ikke fordi du har gjort deg verdig. Men fordi kjærligheten alltid kommer først.

Johannes forteller at Jesus elsket Marta, Maria og Lasarus. Det er et bemerkelsesverdig utsagn. Jesus hadde venner. Noen ganger kan vi nesten gjøre Jesus så opphøyd at vi glemmer hvor menneskelig han også er. Men evangeliene forteller om vennskap, måltider, samtaler og hjem han gjerne besøkte. Han knyttet seg til mennesker. Han lot seg berøre av deres liv. Han fant hvile i fellesskapet med dem han var glad i. Det sier noe viktig om Gud. Gud frelser ikke verden på avstand. Gud går inn i relasjoner.

Gjennom visitasdagene har jeg reist med ferger mellom øyene, til Hugla, til Handnesøya og til Tomma. Jeg har igjen blitt minnet om hvordan livet her ute alltid har vært avhengig av forbindelser. Havet skiller, men havet binder også sammen. Ingen lever helt for seg selv. Vi er avhengige av hverandre.

Den engelske presten og dikteren John Donne skrev de berømte ordene: «No man is an island, entire of itself; every man is a piece of the continent.» Ingen mennesker er en øy. Ingen av oss er hele i oss selv. Livene våre er vevd inn i hverandre. Det gjelder særlig på et sted som Nesna, der mennesker gjennom generasjoner har vært knyttet sammen gjennom sjøveier, naboer, skolemiljøer, arbeidsfellesskap og familieband. Men det gjelder også i dypere forstand. Vi er skapt for fellesskap, og vi blir til som mennesker gjennom relasjoner til andre.

Kanskje er det derfor denne teksten taler så sterkt nettopp her.

For det kristne livet er heller ikke et liv i isolasjon. Troen vokser gjennom relasjoner. Gjennom mennesker som bærer hverandre. Gjennom familier, venner, naboer og menigheter.

Det er ikke tilfeldig at dagens lesetekster handler om vennskap og søskenkjærlighet. Jonatan knytter sitt liv til David. Hebreerbrevet oppfordrer de kristne til å la kjærligheten bli værende mellom dem. Og i evangeliet møter vi Jesus som elsker sine venner i Betania.

Gjennom alle tekstene går den samme tråden: Et menneske blir til i fellesskap med andre. Det er kanskje også derfor ensomhet gjør så vondt. For den bryter med noe grunnleggende i det å være menneske. Vi er skapt for relasjon.

I Johannes 11 kommer sykdommen inn i denne relasjonen. Noe truer livet. Noe truer fellesskapet. Det kjenner vi igjen. Når jeg besøker sykehjemm, møter jeg mennesker som kjenner sykdommens realitet. Når jeg møter unge mennesker, møter jeg også dem som bærer bekymringer for framtiden. Når jeg samtaler med familier, møter jeg erfaringer av sorg, tap og brudd. Ingen steder er livet uten sår. Heller ikke i Betania.

Det som kanskje overrasker mest, er at Jesu kjærlighet ikke hindrer lidelsen i å komme. Lasarus blir syk selv om Jesus elsker ham. Det er viktig å våge å si dette høyt. For noen ganger tenker vi at kjærlighet og lidelse ikke kan eksistere samtidig. Noen ganger spør mennesker: Hvis Gud elsker meg, hvorfor skjer dette? Evangeliet gir ikke noe enkelt svar. Men det viser oss at kjærligheten ikke opphører selv når mørket kommer. Tvert imot. Jesus elsker Lasarus

før sykdommen. Han elsker ham gjennom sykdommen. Og han elsker ham også når døden kommer. Guds kjærlighet er ikke avhengig av omstendighetene. Den står fast.

Kanskje er det nettopp dette mange mennesker trenger å høre. Ikke at vi skal forstå alt som skjer. Ikke at vi skal få alle svarene. Men at vi er holdt fast av en kjærlighet som er større enn det vi kan se.

For det er egentlig dette evangeliet leder fram mot. Jesus sier at sykdommen skal bli til Guds herlighet.

I Johannesevangeliet betyr ikke herlighet først og fremst makt eller styrke. Herlighet er at Gud blir synlig. At hans liv og kjærlighet bryter fram i en verden preget av død. Og det skjer ikke ved at Gud holder seg borte fra menneskelig smerte. Det skjer ved at han går inn i den. Noen få vers senere står Jesus ved graven og gråter. Det er kanskje et av de vakreste bildene vi har av Gud. Ikke en Gud som står utenfor og forklarer. Men en Gud som gråter. En Gud som deler menneskers sorg. En Gud som kjenner våre liv innenfra.

Når visitasen nå går mot slutten, sitter jeg igjen med takknemlighet for det jeg har møtt her. Jeg har møtt et lokalsamfunn mellom hav og himmel, mellom fastland og øyer, mellom lange tradisjoner og nye muligheter. Jeg har møtt mennesker som bygger fellesskap og som tar ansvar for hverandre. Jeg har møtt kirkelige medarbeidere, frivillige og samfunnsbyggere som på ulike måter holder liv i håpet.

Og midt i alt dette står evangeliets enkle ord:

«Jesus elsket Marta og hennes søster og Lasarus.»

Før noe blir løst. Før sykdommen er borte. Før underet skjer. Kommer kjærligheten. Den samme kjærligheten gjelder også her.

For Nesna. For kirken. For verden. Og for hver enkelt av oss.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.